

Sygn. akt I C 507/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

uzupełniający

Dnia 3 sierpnia 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SR Wioletta Sychniak

Protokolant: staż. Paulina Wilińska

po rozpoznaniu w dniu 3 sierpnia 2018 roku w Łodzi

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G.

przeciwko W. O. i J. O.

o zapłatę

uzupełnia wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 15 lutego 2018 roku, wydany w niniejszej sprawie, w ten sposób, że zasądza solidarnie od W. O. i J. O. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 930,34 zł (dziewięćset trzydzieści złotych i trzydzieści cztery grosze) z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP jednak nie wyższej niż odsetki maksymalne za opóźnienie od dnia 6 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo oddala.

Sygn. akt I C 507/16

UZASADNIENIE

do wyroku uzupełniającego z 3 sierpnia 2018 roku

W piśmie złożonym 22 lutego 2018 roku (data wpływu 28.02.2018 r.) powód wniósł o uzupełnienie wyroku z dnia 15 lutego 2018 roku, wydanego w niniejszej sprawie, poprzez rozstrzygnięcie o całości żądania zawartego w pozwie, tj. co do kwoty 1161,74 złotych. ***/wniosek k. 183/***

Pozwany W. O., na wypadek uwzględnienia wniosku o uzupełnienie wyroku, wniósł o oddalenie powództwa. Pozwana J. O. nie zajęła żadnego stanowiska.

/protokół rozprawy k. 218, znacznik czasowy: 00:01:15-00:03:38/

Sąd ustalił, co następuje:

W pozwie z 6 kwietnia 2016 r. Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. w G. wniosła o zasądzenie solidarnie od W. O. i J. O. kwoty 26 540,27 zł z umownymi odsetkami w wysokości zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność stopy lombardowej NBP nie wyższej jednak niż dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych liczonych od dnia 6 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty.

Dochodzone roszczenie wynika z niewywiązania się przez pozwanego W. O. z warunków umowy pożyczki zawartej w dniu 8 kwietnia 2014 roku. Pozwana J. O. poręczyła spłatę przedmiotowej pożyczki.

Na żadaną kwotę składały się:

kapitał pożyczki – 26 489,47 złotych, w tym koszt związany z przystąpieniem pozwanego do umowy ubezpieczenia na wypadek utraty pracy (2905 zł) i opłaty windykacyjne, które miały być uiszczane przez pożyczkobiorcę w przypadku powstania zaległości. Miały one obejmować: monit SMS w wysokości 1,50 zł, monit telefoniczny w wysokości 9,90 zł, wezwanie pożyczkobiorcy do zapłaty 35,00 zł, zawiadomienie poręczyciela o przeterminowaniu 35,00 zł oraz opłatę za czynności windykacji terenowej w wysokości 150 zł;

- odsetki umowne i karne w wysokości 50,80 zł.

/pozew k. 2-5, pismo przygotowawcze k. 92-94/

Wyrokiem z 15 lutego 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zasądził solidarnie od W. O. i J. O. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 25 378,53 złotych z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od dnia 10 marca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3949,00 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania

/wyrok z 15.02.2018 r. k. 171/

Strony łączyła umowa pożyczki, objęta ochroną ubezpieczeniową na wypadek utraty pracy przez pozwanego. Powód przekazał pobraną od pozwanego składkę na ubezpieczenie w wysokości 2905 zł na rzecz ubezpieczyciela. Pozwany przeniósł prawa do odszkodowania na rzecz powoda. Wobec zaległości w zapłacie rat pożyczki powód pismem z 19 stycznia 2016 roku, doręczonym pozwanemu W. O. 8 lutego 2016 roku, wypowiedział powyższą umowę informując przy tym, że cała niespłacona część pożyczki wraz z należnymi odsetkami zostanie postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z upływem 30 dni od doręczenia niniejszego wypowiedzenia. Z dniem 10 marca 2016 roku przedmiotowa pożyczka została postawiona w stan natychmiastowej wykonalności. W tym samym dniu pozwany zrezygnował z ubezpieczenia, żądając zwrotu składki ubezpieczeniowej za niewykorzystany okres ochrony i przeznaczenie go na spłatę zadłużenia. W dniu 30 marca 2016 roku powód zwrócił pozwanemu składkę ubezpieczeniową w wysokości 1974 zł, którą wpłacił na rachunek zadłużenia powstałego z powyższej umowy pożyczki.

/raport spłaty k. 23, pismo k. 111 i k. 113, umowa k. 28-32, poręczenie k. 33, deklaracja ubezpieczenia k. 110, rezygnacja k. 108, zestawienie operacji z rachunku IKS+ k. 63 /

Zgodnie z pkt. 22 umowy w przypadku zaległości w spłacie pożyczki, pożyczkobiorca zobowiązał się do uiszczenia na rzecz Kasy opłat za czynności windykacyjne określonych w Tabeli, wynoszących m.in.: za monit SMS: 1,50 zł, wezwanie do zapłaty – 35 zł, za czynności terenowe – 150 zł, zawiadomienie poręczyciela o przeterminowaniu – 35 zł.

Zgodnie z uchwałą nr 1 z dnia 27 kwietnia 2004 roku Zarządu Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. do windykacji terenowej przekazywano m.in. pożyczki między 5 a 61 dniem przeterminowania oraz gdzie kwota wymagana jest większa niż 15 zł i jednocześnie stanowi minimum 10 % raty pożyczki. Wartość poszczególnych opłat uzależniona była od wysokości udzielonej pożyczki. ***/uchwała k. 154, umowa k. 30, tabela k. 79-81/***

Sąd zważył, co następuje:

W myśl art. 351 § 1 k.p.c. strona może w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu – od jego doręczenia, zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zmieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu.

Porównanie treści żądania pozwu z treścią wyroku wydanego w dniu 15.02.2018 r. prowadzi do wniosku, że Sąd nie orzekł o całości roszczenia powoda. Zasądził bowiem od pozwanych na rzecz powoda kwotę niższą od żądanej o 1161,74 złotych nie oddalając powództwa w pozostałym zakresie. Mając to na uwadze uznać należało wniosek o uzupełnienie

wyroku za uzasadniony i wydanie wyroku uzupełniającego co do tej części żądania pozwu, która nie została objęta orzeczeniem z 15.02.2018 r.

Z treści uzasadnienia do wyroku z 15.02.2018 r. wynika, że Sąd nie objął tym rozstrzygnięciem kwoty 930,34 zł (stanowiącej różnicę pomiędzy składką ubezpieczeniową 2905 zł a jej częścią zaliczoną na poczet zaległości z umowy pożyczki 1974,66 zł) i kwoty 231,40 zł naliczonej przez powoda tytułem kosztów windykacji.

Sąd uznał, że część żądania nie objęta wyrokiem z 15.02.2018 r. podlega uwzględnieniu co do kwoty 930,34 zł, a w pozostałym zakresie powództwo podlega oddaleniu.

Powód w sposób należyty wykazał, iż wbrew twierdzeniom pozwanego, pobrana składka na ubezpieczenie została przekazana na rzecz ubezpieczyciela – co wynika z zestawienia operacji na rachunku pozwanego w Kasie. Przy tym Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego o rzekomym przymusowym zaakceptowaniu warunków ubezpieczenia. Nie ma na to żadnego dowodu, przeciwnie z zeznań W. O. wynika, że umowę zawarł dobrowolnie. Pozwany podniósł, że nie została przedstawiona umowa ubezpieczenia. Zauważyć więc należy, że pozwany przystąpił do ubezpieczenia grupowego (deklaracja – k. 110), więc nie była z nim zawierana indywidualna umowa. Pozwany dokonał cesji praw do odszkodowań na rzecz powoda w ramach zabezpieczenia pożyczki, ale to pozwany był ubezpieczonym i to na jego rzecz zostałyby przyznane odszkodowanie, a nie na rzecz powoda. To do pozwanego należała decyzja o rezygnacji z ubezpieczenia i z tego uprawnienia skorzystał. Niewykorzystaną część składki w kwocie 1974,66 zł za okres, w którym ochrona nie była już świadczona, powód zaliczył na poczet zadłużenia pozwanego. Pozostała kwota – 930,34 zł stanowi część wymagalnego zobowiązania pożyczkowego pozwanych i powinna zostać zasądzona na rzecz powoda, o czym Sąd orzekł w wyroku uzupełniającym.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu.

Strona powodowa dochodziła w przedmiotowej sprawie od pozwanego także kwoty 231,40 zł z tytułu opłat za prowadzenie działań windykacyjnych. Pozwany zakwestionował roszczenie w tej części tak co do zasady, jak i wysokości. Zarzucił, że czynności windykacyjne nie były prowadzone.

Powód przedstawił w sprawie dowody wzywania pozwanych do zapłaty i w tej części udowodnił podstawę do naliczenia kosztów windykacji. Nie ma natomiast dowodu, że przeprowadzono czynności windykacyjne w terenie. Z treści umowy pożyczki wynika wysokość kosztów, których naliczenie zastrzegł sobie powód. Niemniej jednak w ocenie Sądu powództwo w powyższym zakresie podlegało oddaleniu.

Nażalenie na konsumenta (tu: pożyczkobiorcę) obowiązku poniesienia wszelkich kosztów wywołanych nieterminowym wykonywaniem zobowiązań zostało uznane wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7.10.2014 r. (co do którego apelację oddalił Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 10.05.2016 r., VI ACa 222/15, opubl. Legalis nr 1546536) za klauzule abuzywną. W uzasadnieniu Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podkreślono m.in., że: „na dezaprobatę zasługuje natomiast działanie pozwanego polegające na określeniu liberalnych przesłanek weryfikacji podmiotów, które mogą zostać jego kontrahentami (np. w porównaniu do wymogów stawianych przez instytucje bankowe), zaś zwiększone w związku z tym ryzyko kompensowane jest przede wszystkim poprzez przeniesienie na konsumentów wszelkich kosztów wywołanych nieterminowym wykonywaniem zobowiązań. (...) Nie ma natomiast istotnego znaczenia na gruncie tego postępowania oraz w świetle tych okoliczności próba dokonywania oceny zachowania konsumenta, mogącego wynikać z różnorodnych okoliczności. Zdaniem Sądu pierwszej instancji sam fakt nielojalnego postępowania kontrahenta, spóźniającego się z wypełnieniem ciężących na nim zobowiązań, nie uprawnia przedsiębiorcy do nakładania na niego kolejnych, dodatkowych ciężarów, które z jednej strony powiększają istniejące już zadłużenie, zaś z drugiej mogą nie doprowadzić do uregulowania długu”.

W realiach rozpoznawanej sprawy wszelkie koszty związane z nieterminowym regulowaniem zobowiązania z umowy pożyczki pozostały przerzucone na pozwanych. Tymczasem koszty takie, jak koszty rozmów telefonicznych i wysyłanej korespondencji są zwykłymi kosztami działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Powód nie udowodnił, by postanowienie umowne dotyczące naliczania opłat windykacyjnych było indywidualnie uzgodnione z pozwanym. Przeciwnie, zarówno sformułowanie pkt 22 umowy z odwołaniem się do Tabeli, jak i argumentacja przedstawiona w toku postępowania dla uzasadnienia naliczenia tych opłat (vide pismo złożone 2.01.2018 r. , w szczególności pkt III – k. 93v), że powód posługiwał się wzorcem umowy. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanego, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c.

Powyższe rozważania dają podstawę do wniosku, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwanego zapłaty kosztów windykacyjnych jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanego.

Dodatkowo wskazać należy, że uwzględniając wysokość opłat, o których mowa, a także to, że już w samej umowie ustalono je na stałym poziomie, niezależnie od kosztów faktycznie poniesionych w związku z ich podjęciem, obciążenie nimi pożyczkobiorcy można również rozważać w kategoriach kary umownej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego za niewykonanie w terminie świadczenia pieniężnego. Wszelkie bowiem dodatkowe opłaty, jak opłaty za czynności windykacyjne muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określone w sposób dowolny.

W konsekwencji Sąd w omawianym zakresie - co do należności dochodzonych z tytułu kosztów wezwań do zapłaty w łącznej wysokości 231,40 zł - oddalił powództwo.